

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1121205364
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Arnouldová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:1121205364.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Arnouldovej a sudcov JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Fedora Benku, v právnej veci navrhovateľky: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom A. C. XX, D., proti povinnej platiť výživné: E. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. X, D., právne zastúpená: JUDr. Katarína Absolonová, advokátka so sídlom Na Revíne 37, Bratislava, o určenie výživného na plnoleté dieťa, o odvolaní povinnej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 12. mája 2022, č.k. 5Pc/20/2021-185, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku týkajúcom sa bežného výživného p o t v r d z u j e a v napadnutom výroku týkajúcom sa zročného výživného r u š í a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom, napadnutým odvolaním, súd prvej inštancie uložil výrokom I. povinnej prispievať na výživu navrhovateľky od 3. augusta 2021 sumou vo výške 250 eur mesačne, ktorú je povinná poukazovať navrhovateľke vždy do konca mesiaca, ktorý predchádza mesiacu, na ktorý sa výživné poskytuje a zároveň jej uložil povinnosť poukázať navrhovateľke do dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku zročné výživné za obdobie od 3. augusta 2021 do konca mája 2022 vo výške 1.738,71 eur. Vo zvyšku návrh navrhovateľky výrokom II. zamietol.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil podľa ustanovení § 62 ods. 1, ods. 5, § 75, § 76 ods. 1, a § 77 ods. 1 Zákona o rodine, vecne tým, že návrh navrhovateľky posúdil ako čiastočne dôvodný. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľka, ako plnoletá študentka strednej školy, sa domáhala určenia výživného v sume 300 eur mesačne od podania návrhu s odôvodnením, že po smrti otca sa od matky odsťahovala k priateľovi, ktorý zabezpečuje jej základné potreby, pričom matka jej na výživu neprispieva.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že návrh navrhovateľky je z väčšej sčasti dôvodný. Navrhovateľka je plnoletým dieťaťom povinnej a ako žiačka posledného ročníka strednej školy sa stále pripravuje na budúce povolenie, preto nie je schopná sama sa živiť. Povinná má podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine vyživovaciu povinnosť voči navrhovateľke, ktorá povinnosť nijako nezaniká ani tým, že sa navrhovateľka odsťahovala zo spoločnej domácnosti a časť svojich potrieb si uhrádza z príležitostných brigád. Súd vychádzal z odôvodnených potrieb navrhovateľky so zreteľom na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej. Odôvodnené potreby navrhovateľky súd ustálil na sumu 363 eur, pričom bolo preukázané, že jej príjmom je len sirotsky dôchodok 125 eur a prídavok na dieťa 25,50 eur. Príjem povinnej, ktorý je schopná dosahovať ustálil súd na sumu 1.620 eur mesačne, nezistiac, že by jej zdravotný stav zakladal zníženie pracovnej schopnosti. Povinná poukazovala na výdavky a dlhy, ktoré musela uhradiť aj titulom dedenia týchto záväzkov po nebohom manželovi, a na

nutnosť navýšenia uhrádzaného úveru, ktoré výdavky však súd nemohol brať do úvahy, keďže tieto výdavky nemajú prednosť pred plnením vyživovacej povinnosti povinnej voči navrhovateľke (§ 62 ods. 5 Zákona o rodine). Je to však napokon i sama navrhovateľka, ktorá ako dlžník titulom dedenia po svojom nebohom otcovi a manželovi povinnej bude sa musieť s týmito dlhmi vysporiadať a dôjde k tomu pravdepodobne až po predaji bytu, ktorý obe účastníčky konania zdedili, čo sú však samostatné otázky a hoci na to obe poukazovali, súd tieto otázky nemohol riešiť a v danom konaní na ne ani neprihliadol. Podľa názoru súdu sú výdavky vynakladané navrhovateľkou primerané a opodstatnené s výnimkou nákladov na bývanie (ktoré navrhovateľka deklarovala v sume 110 eur), nakoľko z dedičského uznesenia bolo preukázané, že navrhovateľka je 1/3 podielovou spoluvlastníčkou bytu nachádzajúceho sa v D., čiže bytovú otázku má zabezpečenú a nie je nevyhnutné, aby znášala výdavky u priateľa, pričom zo spoločnej domácnosti s povinnou sa odsťahovala dobrovoľne. Vychádzajúc z uvedeného a s ohľadom na špecifiká tejto veci určil súd výživné v sume 250 eur mesačne, ktorú považoval za primeranú, pričom v prospech povinnej zohľadnil skutočnosť, že bremeno vyživovacej povinnosti voči povinnej povinná znáša sama, pretože otec navrhovateľky zomrel, i keď časť vyživovacej povinnosti po nebohom otcovi navrhovateľky je kompenzovaná sirotským dôchodkom, spolu s ktorým by takto určené výživné malo pokryť potreby navrhovateľky v rozsahu jej preukázaných oprávnených potrieb. Súd prihliadol aj na to, že povinná má ešte jednu vyživovaciu povinnosť voči bratovi navrhovateľky a tiež musí vynakladať výdavky na seba, splácať úver a zabezpečovať chod domácnosti. Preto návrhu vyhovel v sume 250 eur a vo zvyšku návrh zamietol.

4. Súd priznal navrhovateľke nárok od podania návrhu, preto rozhodoval aj o zročnom výživnom za obdobie pred vyhlásenia rozsudku za obdobie od podania návrhu. Bolo zistené, že povinná až do rozhodnutia súdu prispievala na výživu navrhovateľky len sumou 75 eur, pričom celkovo jej do vyhlásenia rozhodnutia prispela sumou 745,16 eur (70,16 eur ako pomernú časť zo zaplatených 75 eur za august 2021 a 75 eur za každý zo zvyšných mesiacov), preto jej súd určil doplatiť aj sumu už zročného výživného za obdobie od podania návrhu do konca mája 2022, ktorá predstavuje 1.738,71 eur. Keďže vychádzajúc z § 44 CMP sú rozsudky o výživnom predbežne vykonateľné a v danom prípade nevidel dôvod na povolenie splácania v splátkach, preto zaviazal povinnú na zaplatenie tohto zročného výživného jednorazovo v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozsudku, zohľadniac pri rozhodovaní výšku nedoplatku ako aj výšku zostatku na bežnom účte povinnej v sume 21.761,66 eur, ktorý umožňuje povinnej splatiť dlh naraz.

5. Proti tomuto rozsudku podala povinná v zákonnej lehote odvolanie. Podľa nej súd nesprávne zistil odôvodnené potreby navrhovateľky a nesprávne ustálil odôvodnené náklady povinnej, ako aj brata navrhovateľky, voči ktorému má povinná tiež vyživovaciu povinnosť a obom týmito svojím deťom by preto mala zabezpečiť rovnakú životnú úroveň. Súdom určené bežné a zročné výživné má pre povinnú likvidačný charakter, keď jej príjmy a majetkové pomery takéto výživné neumožňujú. Opísala a porovнала jednotlivé výdavky svoje a navrhovateľkine ako aj výdavky navrhovateľkinho brata. Celkové mesačné výdavky navrhovateľky predstavujú stravu 200 eur, drogériu 20 eur, záujmy a šport 10 eur. Vytýkala súdu, že u navrhovateľky vzal do úvahy výdavky, ktoré reálne táto nemá, resp. ich nepreukázala (napr. nemá záujem športovať), pokiaľ ide o sumu 50 eur na ošatenie a obuv, túto považuje povinná za privysokú, najmä s ohľadom na to, že sama povinná v priebehu súdneho konania nad rámec hradeného bežného výživného dcéry zakúpila ošatenie a obuv vo výške takmer 600 eur, čo aj preukázala doloženými blokmi a súčasne prikladá odvolateľka fotografie oblečenia a obuvi, ktoré si dcéra nechala v jej domácnosti, odmietla tieto veci vypratať a matke uviedla, nech si najme upratovaciu službu a vyhodí to do koša, pričom ide o oblečenie a obuv nepoškodené, niektoré kusy sú nové, prípadne aj drahšie značkové. Náklady na ošatenie a obuv matka preto považuje za dôvodné maximálne v sume 30 eur. Neodôvodneným výdavkom dcéry je aj cestovné v sume 15 eur mesačne, cestovné jej hradí povinná, ktorá jej vybavila (v rámci benefitov v jej zamestnaní) električku v sume 42 eur ročne a tieto náklady v sume 3,50 eur sú jej strhávané z príjmu. Ani vyčíslené výdavky dcéry na štúdium v sume 50 eur nie sú reálne, údajne si musí zakupovať maliarske pomôcky, výkresy, rôzne licencie, hoci predmetné náklady súdu nepreukázala a pritom od septembra 2022 nastupuje na Vysokú školu medzinárodných vzťahov, čiže sa výtvarným smerom ďalej neuberá a tieto náklady mať nebude, pričom jej náklady na štúdium na uvedenej vysokej škole nemôžu ročne dosiahnuť sumu 600 eur. Rovnako nadhodnotila sumu 40 eur, ktorú tvrdila, že uhrádza za lekárov a lieky, ale tvrdené dôvody (že by trpela migrénami a nosí ortopedické vložky) nepreukázala ani lekárskymi správami, či aspoň potvrdeniami o úhrade a súd na ne prihliadol, ale na druhej strane súd neprihliadol na zlý zdravotný stav povinnej, ktorý je zrejmý už pri prvom osobnom vzhliadnutí, potrebovala by ísť na liečenie, no nemôže si dovoliť práceneschopnosť,

ktorá je sprevádzaná znížením príjmu. Zatiaľ čo povinnej súd vôbec neuznal výdavok na hygienické potreby a drogériu, na druhej strane túto položku uznal navrhovateľke vo výške 20 eur, podobne uznal povinnej výdavky na lieky a lekárov v sume 20 eur mesačne, pričom táto riadne tvrdila a aj lekárskymi správami preukazovala, že musí pravidelne chodiť na infúzie a obstreky, čo predstavuje v priemere ďalších 15 eur mesačne a zároveň súd nepochopiteľne na strane navrhovateľky ako osoby v dobrej zdravotnej kondícii uznal výdavok na lieky a lekárov v sume 40 eur bez ich preukázania. Nakoľko dcéra nemá žiadne zdravotné problémy, podľa odvolateľky je dôvodné uznať jej na lieky a lekárov maximálne sumu cca 20 eur mesačne. Povinná má pritom vážne zdravotné problémy s chrbticou, kolenami (ľavé už dvakrát operované), problémy s cievami (sťahujúce pančuchy a lieky Detralex), časté problémy s ušami, zhoršenú imunitu, nevydrží skoro vôbec stáť, chodiť môže len chvíľu, má problémy s bolesťou, ale aj so spánkom, čo súd nezohľadnil. Rovnako súd povinnej neuznal žiaden výdavok na ošatenie a obuv, čiže táto de facto nemá nárok na zakúpenie novej obuvi či oblečenia, ale v prípade navrhovateľky považoval za mesačne odôvodnenú sumu vo výške 50 eur, hoci jej povinná zakúpila za rok 2021 oblečenie nad rámec hradeného výživného v sume cca 600 eur, čo súd vôbec nezohľadnil. Súd teda nesprávne a neobjektívne prihliadal na výdavky navrhovateľky a povinnej. Vzhľadom na vyššie uvedené považuje povinná za dôvodné výdavky navrhovateľky vo výške celkovo 280 eur mesačne. Poukázala ďalej na to, že navrhovateľka žije v spoločnej domácnosti s priateľom, ktorý má čistý príjem cca 770 eur mesačne (ktorý nebol preukázaný), spoločne sa podieľajú na výdavkoch na domácnosť, navrhovateľka poberá sirotsky dôchodok a prídavok na dieťa, do toho času jej tiež povinná hradila ešte výživné v sume 75 eur, mobilný telefón v sume 15 eur, cestovné v sume 3,50 eur, takže navrhovateľka disponovala sumou 246,48 eur, čo súd nezohľadnil. V odôvodnení rozsudku súd ustálil príjem navrhovateľky len vo výške dôchodku a prídavku na dieťa spolu 150,50 eur mesačne a jej výdavky na sumu 363 eur mesačne a nezohľadnil jej príjmy z brigádnickej činnosti, ktorú vykonávala počas celého obdobia s výnimkou 1 – 2 mesiace pred súdnym pojednávaním. Pri súdom určenom výživnom 250 eur bude mesačne disponovať sumou vo výške 421,48 eur, pričom navyše navrhovateľka od 13.06.2022 znova pracuje na trvalý pracovný pomer. Súd nezohľadnil ani skutočnosť, že navrhovateľka odišla z domácnosti matky bez svojho psa, o ktorého sa musí starať povinná a brat navrhovateľky, čo je spojené s viacerými úhradami nielen za stravu, ale aj strihanie, dane za psa. Žiadnym spôsobom neprispieva ani na jej podiel na nehnuteľnosti (daň z nehnuteľnosti, poplatky do fondu opráv a pod.).

6. Ďalej odvolateľka vytkla súdu prvej inštancie, že pri rozhodnutí nesprávne vychádzal z jej čistého príjmu len na základe posledných štyroch mesiacov pred rozhodnutím, spriemeroval jej čistý príjem za mesiace december 2021 až marec 2022 a ustálil priemernú čistú mzdu mesačne 1.437,78 eur, mal však vychádzať z príjmu povinného rodiča za posledných 12 mesiacov, ktoré príjmy boli aj súčasťou jej podaní adresovaných súdu. Pri ich zohľadnení mala povinná čistý mesačný príjem vo výške 1.325,42 eur (od 4/21 do 4/22), pričom však aj uvedená priemerná mesačná suma je skresľujúca, keďže obsahuje jednorazový príspevok pri úmrtí manžela v sume 165 eur a jednorazový príspevok za odpracovaných 25 rokov vo výške 250 eur, ako aj príplatky z dôvodu pandémie, ktoré všetky takéto platby v budúcnosti opakovane už vyplácané nebudú. Súd nezohľadnil ani výdavky, ktoré zaplatila za navrhovateľku, keď síce v rozsudku konštatoval, že prispievala na výživu dcéry aj nad rámec hradených 75 eur, no tieto výdavky v zročnom výživnom nijako nezohľadnil. Povinná pritom za obdobie od 8/2021 do 5/2022 uhradila za dcéru celkovo 10 faktúr za mobilný telefón vo výške 150 eur, daň za psa i ďalšie náklady na psa navrhovateľky. Výživné 75 eur síce začala platiť až od 27.01.2022, ale vyplatila ho aj späťne, dňa 27.01.2022 bolo vyplatené výživné za obdobie 7 mesiacov vrátane júla 2021 v celkovej výške 525 Eur, t.j. nad rámec 75 eur, posielala tiež dcére rodinné prídavky, dňa 08.04.2022 za dcéru zaplatila súdny poplatok za dedičské konanie vo výške 55,16 eur, dňa 24.03.2022 za ňu zaplatila otcov dlh vo VZP vo výške 90,99 eur, ďalej za ňu zaplatila dlh v F. v sume cca 173 eur a povinnou uhradená suma nad rámec hradeného výživného od podania návrhu je v zmysle tohto rozpisu suma 1.057,51 eur. Navyše dcére uhradila aj kúpu okuliarov, ktoré stáli 400 eur, preto pokiaľ ide o nárokovanie si výdavkov navrhovateľky súvisiacich s chybným zrakom, tieto sú nedôvodné. Kúpila jej tiež množstvo oblečenia, šiat, kabeliek, obuvi, ktoré potvrdenia o nákupe už súdu doložila a ich celková suma predstavuje 596,86 eur. Dňa 20.12.2021 vyplatila dcére v zmysle dedičského konania motocykel HD a Mercedes E znížené o poplatok notára a to čiastku v celkovej výške 837,99 eur a to napriek tomu, že dcéra vedela, že Mercedes bol navrhovateľkin, dňa 19.05.2021 zaplatila za dcéru daň za byt za rok 2021 v sume 49,75 eur. Súd na tieto mimoriadne výdavky neprihliadol a tieto úhrady do rozhodnutia o zročnom výživnom nijako nepremietol.

7. Súd podľa odvolateľky ďalej nevzal do úvahy, že táto má okrem navrhovateľky vyživovaciu povinnosť aj k synovi A., nar. XX.XX.XXXX (dvojčička navrhovateľky), ktorý matke ako zdravotne znevýhodnenej vo

všetkom pomáha, brigáduje s príjmom 5 eur za hodinu brutto každú sobotu a z jeho príjmu a sirotského dôchodku prispieva do domácnosti nákupmi potravín či úhradami na pohonné hmoty, pričom bol rovnako prijatý na vysokú školu, s čím sú spojené ďalšie výdavky, najmä potreba doučovania. Napokon súd prvej inštancie nevzal do úvahy ani správanie sa navrhovateľky voči povinnej, ktorá sa o matku nezaujíma, nekontaktuje ju (ak áno, zväčša ju uráža), neinformuje ju o tom, či a kam si podala prihlášky na školu, kam bola prijatá. Výdavky vyčíslené navrhovateľkou sú neprimerané a to vo vzťahu k celej rodine, táto si uplatňuje nárok v rozpore s dobrými mravmi, keďže sa svoju životnú úroveň nesnaží prispôsobiť životnej úrovni jej rodiny a celkovým schopnostiam a možnostiam povinnej. Úroveň rodičov a ich detí by pritom mala byť približne rovnaká. Na strane navrhovateľky by mal súd skúmať jej skutočné odôvodnené potreby, životnú úroveň členov rodiny, navrhovateľky, jej brata aj povinnej a nevyhnutnosť týchto nákladov. Na základe uvedeného odvolateľka navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že uloží povinnej povinnosť prispievať na výživu navrhovateľky od 3. augusta 2021 sumu 100 eur mesačne.

8. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu považovala rozhodnutie súdu prvej inštancie za správne a navrhla ho potvrdiť. Uviedla, že od pojednávania nebola zmenená žiadna skutočnosť v prospech povinnej tak, aby rozhodnutie bolo zmenené. Začal sa síce predávať byť povinnej, avšak keďže súd neuznal náklady na bývanie, preto suma výživného by mala byť ešte vyššia. Takisto spomínaný pes je už vo vlastníctve povinnej. Súdom určená suma 250 eur pokrýva len najzákladnejšie potreby ako stravu, ošatenie a hygienické potreby, je pre navrhovateľku minimálnou sumou na prežitie, pričom povinná má len na jej auto mesačné náklady minimálne 500 eur a navrhovateľke nie je ochotná zaplatiť ani len stravu. Navrhovateľka je stále študentkou, nepracuje na trvalý pracovný pomer ako tvrdí povinná, jej najnižšie náklady na život aj s bývaním predstavujú 470 eur mesačne a príjem z brigády je dosť obmedzený, nakoľko nemôže prekročiť hranicu určených hodín a momentálne ju trápia aj zdravotné problémy, ako zápal očí. Poukázala na to, že matka si financuje právnika, čo je vysoký a nepovinný výdavok, pričom tvrdí, že má nedostatok peňazí, stavia navrhovateľku do nepríjemných situácií, kedy sa musí sama na súde obhajovať a spôsobuje tak navrhovateľke stresy. K osamostatneniu bola donútená, nakoľko v spoložití s matkou jej neboli dostatočne poskytnuté základné podmienky na život, prežívala pri nej psychické týranie, nemala ani dostatočnú stravu, matka v pracovnom týždni uvarila len jediné jedlo, bývanie s matkou po smrti otca viedlo u navrhovateľky k anorexii, a popri škole bola nútená brigádovať. Súd by mal prihliadnuť na to, že bývanie navrhovateľky s matkou nie je pre ňu vhodné, nakoľko dcéru dlhodobo zanedbávala, taktiež domácnosť nespĺňala základné podmienky pre život, o čom svedčia priložené fotografie. Dlhodobo neboli dodržiavané základné hygienické podmienky, matka sa o prostredie, v ktorom rodina žila, vôbec nezaujímal, upratovanie rozdelila medzi deti. Navrhovateľke sa viac venovali pedagógovia a odchod od povinnej bol pre ňu len únikom do zdravého a normálneho prostredia. Aktuálne jej matka už pracuje na predaji bytu, jej suma z predaja bytu predstavuje 1/3, pričom si bývanie bude musieť navrhovateľka hradiť sama. Suma výživného by navyše mala pokryť aj nečakané mimoriadne výdavky, keďže vzhľadom na absenciu vzťahu s povinnou nemôže očakávať, že by jej v takýchto situáciách prispela. Pokiaľ sa povinná odvoláva na nedostatok financií, treba uviesť, že na účte má vyše 22.000 eur, stále financuje aj svoje cigarety, tiež zakúpila sebe aj bratovi navrhovateľky nový iPhone približne v sume 2.000 eur, na Vianoce synovi prispela značnou čiastkou na počítač, hradí mu všetky základné výdavky, čo je suma vyššia ako je výživné na navrhovateľku a financuje mu aj doučovanie, záujmy a šport. Pokiaľ povinná dokladuje výdavky na pôžičku, ide o neodôvodnený výdaj, nakoľko si z toho kupovala auto zn. Mercedes.

9. Povinná v odvolacej replike uviedla, že je z vyjadrenia navrhovateľky prekvapená a sklamaná, táto ju ako matku vážne uráža a obviňuje z vymyslených vecí. Je šokovaná z obvinenia z dcérinej anorexie, keďže v čase zdieľania ich spoločnej domácnosti mala vždy chladničku plnú jedla a navarené jedlo. Nikdy netrpela anorexiou, vždy bola však veľmi chudá, rovnako ako jej otec a navyše jej veľmi záležalo na postave, v stravovaní bola priberčivá. V prípade, že by mala problémy s anorexiou, bola by to riešila za ňu samotná matka, tvrdenie o anorexii je však nepravdivé, túto skutočnosť súdu nepreukázala a doposiaľ takéto tvrdenie na súde ani nespomenula. Ako dôkaz predkladá odporkyňa fotografiu, ktorá bola urobená dňa 01.02.2021, kedy s ňou matka bola na pohotovosti a je vidieť, že anorexiou netrpela, čo by si napokon určite musel všimnúť aj lekár. Pokiaľ ide o fotografie týkajúce sa neporiadku v domácnosti, tieto sú tendenčné a zavádzajúce, v čase ich vyhotovenia bola navrhovateľka svojprávnou a zdravou osobou, ktorá evidentne k chodu domácnosti nijakým spôsobom nepriložila ruku a zároveň je zrejme, že celú situáciu s použitím fotografií v súdnom konaní vopred plánovala, pričom išlo len o to, že matka chcela dcéru naučiť zodpovednosti a preto nechávala zájsť „bordel“ v byte až do neúnosných rozmerov,

hoci nakoniec ani takáto stratégia nepomohla. Stav koberca bol zapríčinený zanedbanou starostlivosťou navrhovateľky o svojho psa. Problematika súvisiaca s vlastníctvom psa bola vystupňovaná po doručení odvolania matky, kedy navrhovateľka reagovala tak, že vzala psa z bytu matky počas jej neprítomnosti a elektronickou komunikáciou jej oznámila, že tým znížila jej náklady, keďže však pes trpel separačnou úzkosťou, zrejme aj odmietal prijímať stravu, preto ho navrhovateľka na druhý deň vrátila matke a následne darovacou zmluvou previedla psa na povinnú. Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na zakúpené mobilné telefóny, povinná potvrdzuje, že sebe aj synovi takéto mobilné telefóny zakúpila, nakoľko obaja majú šesťročné telefóny, staré telefóny predali za 250 eur a následne si matka kúpila nový telefón pre seba a synovi darovala telefón k 19. narodeninám. Navrhovateľka opomenula uviesť, že ona sama od otca dostala dvakrát úplne nový telefón, a jej brat nikdy nový telefón nemal, ani nedostal darček na 18. narodeniny. Povinná má za to, že správanie a konanie navrhovateľky naplnilo atribúty konania dieťaťa v rozpore s dobrými mravmi, po smrti otca odmietla matke pomôcť a odsťahovala sa, zanechala matke vlastného psa, o ktorého sa nezaujímal ani ho nefinancovala, s matkou úplne prestala komunikovať a spravidla jej nezdvíhal telefón. Na súde začala matke vykať, oslovuje ju menom E., vyhlasuje, že pre ňu nič neznamená, že ju dlhodobo zanedbávala a že sa jej za život viac venovali pedagógovia. Zabudla, ako sa s ňou matka celý základný stupeň denne učila, 9 rokov ju každý deň vozila na tréningy, cez víkendy na súťaže, často mimo SR. Správanie navrhovateľky má vážny dopad na psychiku povinnej, ktorá dcéru s láskou vychovala, od narodenia sa jej venovala, ľúbila ju a stále ľúbi, pričom dnes sa od dcéry dozvedá, že sa o ňu nikdy nestarala a nie je jej matkou, dokonca je príčinou jej údajnej anorexie. Navrhovateľka sa rovnako správa k vlastnému bratovi a k starej matke, s nikým nekomunikuje. Povinná na preukázanie jej tvrdení dokladá súdu vyjadrenie starej matky navrhovateľky, ktorá sa chcela k veci vyjadriť a všetky skutočnosti v tomto vyjadrení uvedené si súd môže overiť predvolaním svedkov (brata navrhovateľky alebo starej matky). Nie je pravda, že byt sa už predáva, tento nie je vypratáný, avšak povinná chce byť predatá, nakoľko sú s ním spojené vysoké náklady a tiež vzhľadom na zdravotný stav povinnej. Pokiaľ ide o sumu 22.000 eur, je pravdou, že povinná mala dostať peňazí na bankovom účte, išlo o sumu darovanú od kamarátov manžela, ktorí vedeli, že mal početné dlhy a chceli rodine pomôcť, tieto peniaze ale použila na platenie účtov ešte keď bol manžel v nemocnici, na nedoplatky na elektrike, rôzne dlhy Sociálnej a zdravotnej poisťovni a pôžičky fyzických osôb. Povinná žiada, aby navrhovateľka predložila súdu jej pracovnú zmluvu, nakoľko má za to, že táto pracuje na trvalý pracovný pomer a takisto žiada, aby predložila výpis z bankového účtu za posledných 12 mesiacov, z ktorého bude evidentné aká suma jej je vyplácaná, pričom poukazuje na to, že navrhovateľka bola v lete na zahraničnej dovolenke.

10. Navrhovateľka v odvolacej duplike zotrvávala na doterajších tvrdeniach, fotografia ktorú doložila má ukazovať v akom vážnom zdravotnom stave bola, matka ale zjednodušuje celú vážnosť situácie a pripisuje to genetike. Podľa navrhovateľky išlo však o obraz starostlivosti zo strany matky, prehliadanie jej osoby a nedostatok jej lásky. To, že navrhovateľka matke vyká, je len prirodzenou reakciou na jej diplomatické a chladné správanie voči svojej dcére ako k cudziemu človeku. Matka sa odvoláva na vlastný psychický stav, no stav svojej dcéry dlhodobo ignoruje a poštvá proti navrhovateľke rodinu. Psa si vzala navrhovateľka na základe matkiných útokov a plnohodnotne sa o neho postarala, avšak na základe žiadosti matky jej ho darovala. Navrhovateľka je toho názoru, že neurobila nič, čo by jej matku zbavovalo vyživovacej povinnosti, je bezproblémovou študentkou s dobrými známami, nemá žiadne vysoké nároky a nežiada nič ako životné minimum, preto nechápe urážky zo strany rodiny. Nemieni matku nijako ďalej obviňovať, iba sa bráni a uvádza dôvody, pre ktoré s ňou už nebýva, pričom má za to, že aj pri vysokých výdavkoch, ktoré povinná uviedla, má stále dostatok finančných prostriedkov na platenie súdom určeného výživného bez toho, aby sa jej to dotklo.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383, § 384 CSP a § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie povinnej je dôvodné iba v časti týkajúcej sa ročného výživného.

12. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého

rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a celého výroku I. rozhodnutia súdu prvej inštancie, zatiaľ čo výrok II., ktorým súd návrh vo zvyšku zamietol, nebol odvolaním napadnutý a nadobudol právoplatnosť. Pokiaľ ide o rozhodnutie v napadnutej časti týkajúcej sa bežného výživného, odvolací súd po oboznámení sa s obsahom rozhodnutia, odvolacou argumentáciou i celým obsahom spisu konštatuje, že napadnuté rozhodnutie je vo výroku I. vecne správne, keď prvoinštančný súd v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci s ohľadom na premet konania, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil, pričom dospel v podstatných veciach k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil v dôsledku čoho dospel k správne rozhodnutiu vo veci. Odvolací súd sa stotožňuje s podstatou odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, pričom ani s prihliadnutím na odvolaciu argumentáciu povinnej nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

14. Podstatou odvolacej argumentácie bolo nedostatočné zistenie skutkového stavu súdom prvej inštancie. Podľa povinnej súd nesprávne zistil a ustálil odôvodnené potreby navrhovateľky a jej reálne príjmy a súčasne rovnako nesprávne zistil a vyhodnotil možnosti a schopnosti povinnej s prihliadnutím na jej vlastné potreby a ďalšiu vyživovaciu povinnosť, ktorú má druhému dieťaťu.

15. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie, ale nezistil v postupe prvoinštančného súdu žiadne závažné pochybenie, ktoré by viedlo k nesprávne rozhodnutiu v merite veci. Vykonalé dôkazy vždy hodnotí súd podľa svojej úvahy a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti. K nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky. Odvolací súd však konštatuje, že prvoinštančný súd zistil riadne skutočný stav veci, vo veci vykonal potrebné dokazovanie a s dôkazmi, ktoré posúdil jednotlivo a tiež vo vzájomnej súvislosti, sa dostatočne vysporiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia. Odvolací súd prijaté skutkové závery okresného súdu nepovažuje za svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

17. Teleologický výklad § 62 ods. 1 Zákona o rodine je zásadne postavený na myšlienke človeka plne zodpovedného za svoj osud. Od okamihu nadobudnutia schopnosti samé sa živiť, má dieťa svoje príjmové pomery objektívne vo svojich rukách, je „strojom svojho šťastia“. Záleží spravidla len na ňom a na jeho usilovnosti, v akých majetkových pomeroch bude žiť, pokiaľ v tomto ohľade nebude aktívne, negatívne dôsledky si ponese samé dieťa. Zmyslom a účelom je, že pokiaľ je dieťa už objektívne schopné si samé svoje potreby uspokojovať, bolo by nespravodlivé pričítať jeho eventuálnu pasivitu v tejto sfére na ťarchu jeho rodičov v tom zmysle, že by rodičia boli povinní naďalej svoje dieťa živiť (nález Ústavného súdu ČR zo dňa 13. marca 2013, sp. zn. I.ÚS 2306/12). Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba potom rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Trvanie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom nie je limitované dosiahnutím ich plnoletosti, pričom ako okolnosť odôvodňujúca jej trvanie, sa tradične akceptuje štúdium, vedúce k získaniu vzdelania, a tým potrebných predpokladov na sebarealizáciu. V danom prípade je nepochybné, že navrhovateľka ako študentka maturitného ročníka strednej školy v čase vydania odvolaním napadnutého rozhodnutia (i aktuálne ako študentka vysokej školy) napriek svojej plnoletosti je stále v prevažnej miere odkázaná na výživu zo strany povinnej ako matky, ktorá je jediným žijúcim rodičom navrhovateľky, má teda právo na poskytovanie výživného zo strany povinnej. Jeho výška sa potom odvíja od zákonných kritérií pre určenie výživného, vyplývajúcich z ustanovení § 62 a nasl. Zákona o rodine.

18. V zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného ustanovenia § 75 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu;

rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. V prípade plnoletých osôb výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi.

19. Z vyššie citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že konkrétna výška výživného je ovplyvňovaná faktormi jednak na strane výživou oprávneného dieťaťa, a jednak na strane povinného v tomto prípade matky. Na strane oprávneného dieťaťa je potrebné skúmať jeho skutočné odôvodnené potreby s ohľadom na zákonnú mieru povinnosti rodiča, ktorá je daná tým, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. Oprávnené potreby dieťaťa pritom nezahŕňajú iba najzákladnejšie potreby, za ktoré sa považuje stravovanie, bývanie, obliekanie sa, ale aj širšie potreby, zdravotné, kultúrne, súvisiace s dochádzkou do školy, prípravou na budúce povolanie, trávenia voľného času, pričom tieto závisia predovšetkým od veku, zdravotného stavu, schopnosti živiť sa sám, schopnosti starať sa o seba a podobne. Medzi odôvodnené potreby zároveň nepatria len pravidelné mesačné výdavky, ale aj náhodné nepravidelné výdavky. Na strane povinného rodiča sa potom skúmajú jeho schopnosti, možnosti, majetkové pomery, počet vyživovaných osôb.

20. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie pri určení výživného postupoval správne, zabezpečil si dostatok podkladov pre určenie odôvodnených potrieb navrhovateľky i zárobkových schopností a možností povinného rodiča. Povinná v odvolaní porovnáva výšku vlastných výdavkov (ako aj výdavkov druhého jej dieťaťa) a výdavkov navrhovateľky a súdu vytyka, že niektoré výdavky nesprávne zohľadnil u navrhovateľky v sume vyššej než je suma reálnych výdavkov a u povinnej zase v sume nižšej než sú jej reálne výdavky. Odvolací súd pripúšťa, že pri zisťovaní odôvodnenosti potrieb navrhovateľky ako oprávnenej osoby nemusia niektoré konkrétne položky tvoriace súčasť nákladov na život navrhovateľky presne zodpovedať realite, toto však nikdy nie je možné zistiť s úplnou presnosťou, keď mnohé z nich je veľmi náročné ak nie nemožné, vôbec preukázať (pokladničné bloky nepredstavujú žiaden relevantný dôkaz pre ich neadresnosť) a je bežnou praxou súdov vychádzať preto v prípade bežných potrieb z výšky deklarovanej účastníkom konania, pokiaľ sa ich výška nevymyká výške obvyklej pri obdobných prípadoch známych súdu z jeho súdnej praxe. Odvolateľka spochybňovala napr. sumu 50 eur za ošatenie a obuv, považujúc toto za výdavky neprimerane vysoké z dôvodu, že ona navrhovateľke v minulom období nakúpila šatstvo aj obuv, z ktorých mnoho vecí navrhovateľka zanechala v jej domácnosti po odsťahovaní sa. Uvedené tvrdenia povinnej však pri posudzovaní priemernej mesačnej výšky nákladov navrhovateľky za označenú kategóriu základných potrieb nemohol súd považovať za relevantné. Je vylúčené, aby súd podľa tvrdení povinnej, prípadne podľa predloženej fotodokumentácie rozoberal jednotlivé zložky šatníka navrhovateľky a posudzoval, ktoré konkrétne položky zo širokej skupiny produktov ošatenia a obuvi si musí navrhovateľka kupovať, alebo ktoré má zo strany povinnej zabezpečené (a či sú to veci, ktoré potrebuje, či sú tieto veci správnej veľkosti, či ide o veci pokrývajúce potreby všetkých ročných období a pod.). Je zrejmé, že takéto dokazovanie nie je predmetom súdneho konania o určenie výživného. Odvolací súd zhodne so súdom prvoinštančným považuje sumu 50 eur za ošatenie a obuv za primeranú a podotýka, že náklady vynaložené na navrhovateľku v rozhodujúcom období, t.j. od podania návrhu do vyhlásenia napadnutého rozsudku, sú zo strany súdu zohľadnené ako naturálne plnenia pri určovaní výšky výživného. Podobne neopodstatnené sú aj námietky povinnej voči súdom akceptovaným priemerným výdavkom na zdravotnú starostlivosť 40 eur mesačne, či výdavkom v sume 10 eur na záujmy a šport, ktoré aj odvolací súd považoval vzhľadom na ich zdôvodnenie zo strany navrhovateľky za primerané a opodstatnené, pokiaľ ide o sumu 15 eur cestovného, ktoré odvolateľka spochybňuje, táto ani nebola súdom u navrhovateľky ako výdavok braná do úvahy.

21. V danom prípade plnoletá navrhovateľka, nežijúca v spoločnej domácnosti s povinnou, súdu deklarovala svoje výdavky na výživu, ktoré súd prvej inštancie podrobil analýze a s náležitým zdôvodnením (po odfiltrovaní nákladov, ktoré súd nepovažoval za opodstatnené) ustálil odôvodnené výdavky navrhovateľky v sume 363 eur mesačne, a zároveň ustálil z dôkazov vyplývajúci príjem navrhovateľky vo výške 150 eur mesačne (ako súčet sirotského dôchodku a prídavkov na dieťa), s ktorými závermi nemal odvolací súd žiadny dôvod nesúhlasiť. Námietky odvolateľky, spochybňujúce podľa nej premrštenú výšku jednotlivých výdavkov navrhovateľky, nepovažuje odvolací súd za opodstatnené, jedná sa o sumy adekvátne vzhľadom na vek navrhovateľky. Pokiaľ ide o občasný príjem navrhovateľky z titulu brigádnickej činnosti študenta, tento nebol spôsobilý ovplyvniť výšku stanoveného výživného. Brigádnická práca dieťaťa popri štúdiu nárok na výživné dieťaťa nijako nevyklučuje, môže iba za určitých okolností ovplyvniť výšku výživného. Odvolací súd uvádza, že v preskúmvanej veci je preukázané, že navrhovateľka, hoci je už plnoletá, nie je z objektívnych dôvodov – a to z dôvodu sústavnej prípravy na budúce povolanie formou denného štúdia na strednej škole (resp. aktuálne

denného vysokoškolského štúdia) schopná sama sa živiť, takže v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je jej žiteľkou matka, keďže otec už nežije. Príjem z brigády navrhovateľky je popri príjme matky ako povinného rodiča zanedbateľný, nemá charakter pravidelnosti a má iba minimálny vplyv na výživné. Občasný brigádnickej príjem navrhovateľky ako študentky denného štúdia či už strednej školy alebo školy vysokej nemožno považovať za sústavný, nemožno s ním počítať, ani nie je namieste od nej spravodlivo žiadať, aby popri štúdiu vo voľnom čase ešte dosahovala pravidelné príjmy, keďže jej základnou povinnosťou je predovšetkým plniť si všetky povinnosti študenta, riadne absolvovať štúdium ako prípravu na svoje budúce povolanie.

22. Súd prvej inštancie zároveň dostatočne preskúmal i reálne možnosti, schopnosti a majetkové pomery povinnej, zaoberajúc sa v potrebnom rozsahu nielen príjmami povinnej ale aj jej výdavkami, ako aj ďalšou vyživovacou povinnosťou, ktorú má voči svojmu plnoletému synovi. Zistenia, ku ktorým dospel ohľadom možností a schopností povinnej postačujú na prijatie záveru o výške primeraného výživného pre navrhovateľku v sume 250 eur, ktorá suma zároveň zodpovedá jej odôvodneným potrebám. Súd prvej inštancie vzal pri rozhodovaní do úvahy všetky relevantné skutočnosti, majúce vplyv na výšku výživného, pričom postupoval v súlade so zákonnými kritériami pre jeho určenie (§ 62, § 75 Zákona o rodine), zároveň súdom ustálená výška zodpovedá i rozhodovacej praxi súdov v otázkach výživného. Pokiaľ povinná namietala, že súd u nej vychádzal z nesprávne zistenej priemernej čistej mzdy 1.437,78 eur, keď správne mal vychádzať z príjmu za celých 12 mesiacov pred vyhlásením rozsudku, kedy jej priemerný čistý mesačný príjem bol iba 1.325,42 eur, odvolací súd túto jej argumentáciu síce považuje za opodstatnenú, avšak v konečnom dôsledku ani táto nezrovnalosť nie je spôsobilá privodiť zníženie súdom určenej sumy výživného, pretože takto určené výživné zodpovedá možnostiam a schopnostiam povinnej a rešpektuje odôvodnené potreby navrhovateľky, zároveň tiež zodpovedá ustálenej rozhodovacej praxi tunajšieho krajského súdu, v zmysle ktorej výživné sa stanovuje v rozsahu od 20% do 30% z priemerného čistého mesačného príjmu povinného na všetky výživou odkázané osoby s prihliadnutím na osobitosti každého prípadu (najčastejšie vek dieťaťa, miera osobnej starostlivosti rodiča o dieťa a pod.), čo pri zohľadnení príjmov povinnej v celkovej výške 1.514,82 eur (príjem zo zamestnania vo výške 1.325,42 eur a poberaný vdovský dôchodok 189,40 eur) predstavuje u nej výšku výživného v rozmedzí od cca 303 eur do cca 455 eur na obe vyživovacie povinnosti spolu. Žiada sa pripomenúť, že súdna prax ustálila, že všeobecne s pribúdajúcim vekom dieťaťa rastú aj jeho potreby a hranica výživného sa tak posúva spolu s pribúdajúcim vekom dieťaťa od narodenia k dospelosti s prihliadnutím na konkrétny stupeň školskej dochádzky smerom nahor, inak povedané študentovi strednej školy patrí všeobecne vyššie výživné než žiakovi školy základnej a ešte vyššie študentovi vysokej školy. Niet preto pochýb, že vzhľadom na vek oboch detí, ku ktorým má povinná vyživovaciu povinnosť, je v prejednávanej veci namieste stanovenie výživného na hornej hranici uvažovaného percentuálneho rozmedzia. Na základe uvedeného treba uzavrieť, že povinná je tak s ohľadom na svoje schopnosti a možnosti schopná podieľať sa na výžive oboch svojich už plnoletých detí spolu sumou cca 455 eur, keďže však brat navrhovateľky žije s ňou v spoločnej domácnosti, čím tento čerpá určité benefity spočívajúce v každodennej finančnej i inej pomoci zo strany matky, napr. tiež formou poskytovania bezplatného bývania a je tak zvýhodnený oproti navrhovateľke, ktorej matka náklady na bývanie neuhrádza (pričom súd ich u navrhovateľky ani nebral do úvahy) a zároveň v prípade každého mimoriadneho výdavku sa musí navrhovateľka (na rozdiel od jej brata) spoliehať len na seba, je preto dôvodné tieto okolnosti zohľadniť pri určovaní výšky výživného na navrhovateľku, pričom treba pripomenúť, že priateľ, s ktorým navrhovateľka žije, nemá voči nej žiadnu vyživovaciu povinnosť. Z uvedených dôvodov je namieste, aby sa povinná podieľala na výžive navrhovateľky sumou o niečo vyššou než na syna, žijúceho s ňou v spoločnej domácnosti a primeranou sumou výživného je v tomto prípade aj podľa názoru odvolacieho súdu suma 250 eur mesačne. Na zdôraznenie správnosti určenej výšky výživného sa žiada poznamenať, že i keď právne predpisy SR neurčujú tabuľkovú úpravu výživného a určenie výživného je v zmysle zákona nutné posudzovať individuálne s ohľadom na všetky okolnosti prípadu, odvolací súd dáva do pozornosti Metodiku pre výpočet výživného zverejnenú Ministerstvom spravodlivosti SR, ktorá je síce materiálom odporúčacieho charakteru, jeho zámerom je však zjednocovať procesné postupy a rozhodovaciu prax súdov v rodinnoprávnej agende, a z tejto vyplýva, že v prípade existencie dvoch vyživovacích povinností k študentom strednej školy, predstavuje primerané výživné na jedno dieťa podiel z priemerného čistého mesačného príjmu povinného rodiča vo výške 18%, čo pri čistom príjme povinnej 1.514,82 eur je 272 eur na jedno dieťa (a 20% u študentov vysokej školy, t.j. v prípade povinnej 303 eur na jedno dieťa). Z uvedeného je zrejmé, že aj pokiaľ súd berie do úvahy ako pomocné kritérium uvedenú metodiku, je treba považovať súdom určené výživné na navrhovateľku vo výške 250 eur za primerané a zohľadňujúce zároveň aj osobitosti konkrétneho prípadu.

23. Námietku odvolateľky, že priznanie výživného na navrhovateľku by bolo v rozpore s dobrými mravmi, vyhodnotil odvolací súd tiež ako nedôvodnú, keď neboli zistené dôvody pre takýto postup. Vychádzajúc zo znenia ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, v prípade výživného na plnoleté deti, bez ohľadu na naplnenie zákonných kritérií pre určenie vyživovacej povinnosti, súd nemôže priznať výživné v prípade zisteného rozporu s dobrými mravmi. Nepochybná odôvodnenosť predmetného kritéria je daná prioritným predmetom úpravy rodinného práva, ktorým sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu.

24. Vzhľadom na charakter citovaného ustanovenia § 75 ods. 2 Zákona o rodine, ktoré patrí k právnym normám s neurčitou, abstraktnou hypotézou, je vždy úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia, s ohľadom na okolnosti prípadu, sám túto hypotézu vymedzil. Otázka nemožnosti priznania výživného, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Vyriešením takto vysoko individuálnej otázky sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu. Každé jedno rozhodnutie je individuálne pre daný prípad a nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady, i keby formálne vykazovali rovnaké skutkové okolnosti (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 25.09.2019, sp. zn. 7Cdo/298/2018, sp. zn. 3 Cdo 226/2017, sp. zn. 7Cdo/298/2018).

25. V súvislosti s argumentom odvolateľky o nedôvodnosti priznania výživného pre rozpor s dobrými mravmi, odvolací súd po preskúmaní obsahu spisového materiálu konštatuje, že názor odvolateľky v tejto otázke nezdieľa. Povinná rozpor s dobrými mravmi videla jednak v tom, že sa navrhovateľka svoju životnú úroveň nesnaží prispôbiť životnej úrovni rodiny a jej výdavky sú neprimerané a tiež v tom, že navrhovateľka ju ako matku vážne uráža a obviňuje z vymyslených vecí (že k osamostatneniu bola donútená, počas spolužitia ju matka zanedbávala, pri matke prežívala psychické týranie, nemala dostatočnú stravu, čo po smrti otca viedlo u navrhovateľky k anorexii), pričom povinná poukazuje na to, že sa navrhovateľke od narodenia venovala a starala sa o ňu, učila sa s ňou, vozila ju na tréningy i súťaže, ľúbila ju a stále ľúbi, navrhovateľka sa však po smrti otca odsťahovala, odmietla matke pomôcť a prestala s ňou úplne komunikovať, spravidla jej nezdvíhala telefón, na súde jej začala vykať a vyhlasovať, že matka ju dlhodobo zanedbávala. Odvolací súd však nemal preukázané, že by správanie navrhovateľky naplnilo atribúty konania dieťaťa v rozpore s dobrými mravmi. Z obsahu spisu je zrejmé, že matka už dlhšiu dobu má s dcérou narušené vzťahy, čo sa prejavilo zvlášť po smrti otca navrhovateľky. Vzhľadom k tomu, že obe strany uvádzali súdu rozporné tvrdenia, a to obe bez predloženia relevantných dôkazov na podporu svojej verzie, nie je možné bez ďalšieho považovať tvrdenie jednej či druhej strany za pravdivé. Nie je teda možné ani jednoznačne ustáliť, že by daný negatívny postoj navrhovateľky k povinnej bol výsledkom výlučne jej nevhodného správania k matke bez pričinenia sa na tomto správaní aj zo strany povinnej, pričom narušený vzťah medzi matkou a dcérou je preukázateľne vzájomný (zo zápisnice z pojednávania čl. 182 a nasl. vyplýva napríklad, že si obe navzájom vykajú). Preto odvolací súd nepovažoval za splnené podmienky pre nepriznanie výživného pre rozpor s dobrými mravmi.

26. Zatiaľ čo v časti výroku týkajúceho sa bežného výživného považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodov uvádzaných vyššie za správne, toto neplatí pre rozhodnutie v časti zročného výživného.

27. Povinná v odvolaní namietala, že súd nevzal do úvahy viaceré konkrétne peňažné plnenia, ktoré v rozhodnom období navrhovateľke, resp. za navrhovateľku uhradila. Vytýkala súdu, že neskúmal a nezaoberal sa výdavkami, ktoré uvádzala ako navrhovateľke poskytnuté plnenia, a ktoré podľa nej bolo možné započítať na plnenie zročného výživného. Súd sa nimi nezaoberal, hoci povinná na ne v konaní poukazovala. Odvolací súd musel v tomto dať odvolateľke za pravdu, pretože v tejto časti súd prvej inštancie nezistil skutočný stav, ani nevykonal navrhované dôkazy, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie v časti nedoplatku na výživnom nesprávne a nedostatočne zdôvodnené. Súd pri výpočte nedoplatku bral do úvahy výlučne sumy výživného po 75 eur mesačne zaplatené povinnou od mesiaca august 2021 do vyhlásenia rozsudku, a vôbec neprihliadol na to, že povinná uvádzala mnohé ďalšie platby realizované v prospech navrhovateľky (napr. ďalšiu sumu 75 eur nad rámec výživného v uvedenom období, mesačné platby paušálu mobilného telefónu navrhovateľky, mesačné cestovné MHD, úhrady viacerých dlhov za

navrhovateľku), ktorým skutočnostiam súd nevenoval dostatočnú pozornosť, nevykonával dokazovanie v uvedenom smere, ani sa nezaoberal týmito tvrdeniami povinnej, pričom jeho rozhodnutie ani neobsahuje žiadne zdôvodnenie takéhoto postupu. Z odôvodnenia nevyplýva, ako sa s týmito tvrdeniami povinnej súd vysporiadal, prečo ich nevzal pri výpočte zročného výživného do úvahy, prípadne prečo nepovažoval za potrebné uvedenými tvrdeniami sa zaoberať. Podľa názoru odvolacieho súdu bolo povinnosťou súdu prvej inštancie zaoberať sa tvrdenými platbami v prospech povinnej a v prípade ich preukázania vyhodnotiť, či konkrétne peňažné plnenie je možné alebo nie je možné započítať na zročné výživné. Keďže súd uvedeným spôsobom nepostupoval, svoje rozhodnutie v časti zročného výživného dostatočne neodôvodnil a s argumentáciou povinnej sa nevysporiadal, jeho rozhodnutie v tejto časti je nepreskúmateľné a súd týmto zároveň povinnej odňal právo konať pred súdom.

28. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého rozhodnutia. Judikatúra ESLP nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29.5.1997, Hikgins c. Francúzsko z 19.2.1998). Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 45 ods. 1 Ústavy a článku 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Za znemožnenie strane uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces treba preto považovať aj taký nedostatok rozhodnutia súdu, keď rozhodnutie neobsahuje žiadne dôvody, alebo ak v ňom absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci prípadne ak argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je natoľko vnútorne rozporná, že rozhodnutie ako celok je nepresvedčivé (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 31.01.2019 sp. zn. 6Cdo/98/2017).

29. Odvolací súd pripomína, že rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať parametre zákonného rozhodnutia v zmysle citovaného ustanovenia 220 CSP a účastníkovi konania musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných, samotné rozhodnutie ovplyvňujúcich súvislostiach. Účelom odôvodnenia rozhodnutia predovšetkým je preukázať správnosť rozhodnutia a súčasne odôvodnenie musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydaní rozhodnutia.

30. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku v časti bežného výživného z dôvodu vecnej správnosti podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil a v časti zročného výživného podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vrátil súdu prvej inštancie z dôvodov podrobne uvedených v bode 27 tohto rozsudku na ďalšie konanie, v ktorom vec v zrušenom rozsahu opätovne prejedná, vykonané dôkazy vyhodnotí a vo veci zročného výživného opätovne rozhodne tak, aby jeho rozhodnutie bolo náležite odôvodnené v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, pričom sa vysporiada s podstatnými tvrdeniami účastníkov. V novom rozhodnutí súd zároveň rozhodne v zmysle § 396 ods. 3 CSP o náhrade trov prvoinštančného i odvolacieho konania.

31. Senát krajského súdu uvedené uznesenie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

g) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

h) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

i) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

j) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

k) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

l) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

d) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,

e) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

f) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

d) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

e) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

f) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

d) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

e) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

f) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).